

ปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันเส้นสะอาด ของเกษตรกร ในจังหวัดอำนาจเจริญ

ศุภวรรณ ห่องสุข

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาด้านประชากรศาสตร์ที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันเส้นสะอาดของเกษตรกรในจังหวัดอำนาจเจริญ 2) เพื่อศึกษาด้านปัจจัยภายใน (7s) ที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันเส้นสะอาดของเกษตรกรในจังหวัดอำนาจเจริญ 3) เพื่อศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันเส้นสะอาดของเกษตรกรในจังหวัดอำนาจเจริญ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที (T-test) การทดสอบเอฟ (F-test) และ การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient)

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 41 – 50 ปี มีระดับการศึกษาอยู่ในช่วงมัธยมศึกษาหรือปวช. รายได้(ต่อฤดูกาลเก็บเกี่ยว) ส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ที่ 30,001 – 50,000 บาท โดยปลูกมันสำปะหลังบนพื้นที่ของตนเอง และส่วนใหญ่จะใช้เงินทุนตนเองทั้งหมด โดยจากผลการวิเคราะห์การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยภายใน 7S (McKinsey 7S) กับ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันเส้นสะอาดของเกษตรกร ในจังหวัดอำนาจเจริญ โดยภาพรวมแล้วมีระดับความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ปัจจัยภายใน 7S (McKinsey 7S) กับ ด้านบุคลากรที่ปฏิบัติงาน โดยภาพรวมแล้วมีระดับความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ด้านอุปกรณ์และสถานที่ โดยภาพรวมแล้วมีระดับความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และด้านคุณภาพของงาน โดยภาพรวมแล้วมีระดับความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันเส้นสะอาดของเกษตรกร ในจังหวัดอำนาจเจริญแตกต่างกัน แต่ปัจจัยอื่นๆ เช่น เพศ ระดับการศึกษา รายได้(ต่อฤดูกาลเก็บเกี่ยว) ลักษณะการถือครองพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง และลักษณะการลงทุน ที่แตกต่างกัน มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันเส้นสะอาดของเกษตรกร ในจังหวัดอำนาจเจริญไม่แตกต่างกัน และปัจจัยภายใน 7S (McKinsey 7S) ทั้ง 7ด้าน มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันเส้นสะอาดของเกษตรกร ในจังหวัดอำนาจเจริญ แตกต่างกัน

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

มันสำปะหลัง เป็นหนึ่งในพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของไทย โดยมีจำนวนเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังประมาณ 5 แสนครัวเรือน ซึ่งผลผลิตที่ได้จากการปลูกมันสำปะหลังนี้ นอกเหนือจากจะนำมาแปรรูปเพื่อบริโภคภายในประเทศแล้ว ยังสามารถส่งออกทำรายได้ให้กับประเทศไทยช่วง 7 ปีที่ผ่านมา ทำรายได้เข้าประเทศเฉลี่ยปีละกว่า 1 แสนล้านบาท โดยที่ตลาดส่งออกมันสำปะหลังนี้มีตลาดใหญ่สุดอยู่ที่ประเทศจีน มันเส้นมีตลาดหลักที่จีน 99% และแป้งมันมีตลาดหลักที่จีนกว่า 50% ซึ่งจากสถานการณ์โควิด-19 ปี 2563 ในจีนที่เริ่มคลี่คลาย ทำให้ในส่วนของภาคธุรกิจสามารถกลับมาเปิดดำเนินการได้ตามปกติ ดังนั้นจึงส่งผลให้จีนมีความต้องการนำเข้าผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับมันสำปะหลังจากไทยเพิ่มขึ้น แต่ไทยมีผลิตภัณฑ์ที่ทำจากมันสำปะหลังไม่เพียงพอต่อความต้องการของกลุ่มค้า ทำให้เสียโอกาสในการเพิ่มรายได้เข้าประเทศจากการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังเพิ่ม (ที่มา : สมาคมโรงงานผู้ผลิตมันสำปะหลัง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : 2563)

ดังนั้นการส่งออกมันสำปะหลังของไทยในปี 2564 มีโอกาสจะขยายตัวมาก ทั้งผลิตภัณฑ์มันเส้นและมันอัดเม็ดเพื่อใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตอาหารสัตว์ ซึ่งในปัจจุบันตลาดมันอัดเม็ดของไทยที่ส่งออกไปต่างประเทศ มีประเทศญี่ปุ่น เนเธอร์แลนด์ และสหรัฐ โดยที่ผลผลิตมันสำปะหลังของไทยในปี 2563/64 ประมาณการไว้ว่าจะมีปริมาณอยู่ที่ 28 ล้านตัน หรือเพิ่มขึ้น 11.84% เป็นผลมาจากมีพื้นที่ในการเพาะปลูกมันสำปะหลังโดยรวมเพิ่มขึ้นจาก 8.5 ล้านไร่ เป็น 8.9 ล้านไร่ขยายตัว 5.09% จากรายงานผลการผลิตปี 2562/63 ที่มีเพียง 26.17 ล้านตัน ส่งผลมาจากหลายพื้นที่แห้งแล้ง ไม่เหมาะที่จะปลูกอ้อยหรือข้าวโพด ดังนั้นเกษตรกรจึงหันมาทำไร่มันสำปะหลังเพิ่มขึ้น แต่ก็ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ภายในประเทศและส่งออกไปยังประเทศคู่ค้า โดยที่ราคาส่งออกมันเส้นปัจจุบัน คือ ต้นละ 260-265 เหรียญสหรัฐ ราคาแป้งมัน ต้นละ 395-405 เหรียญสหรัฐ ส่วนราคาผลผลิตมันสำปะหลังภายในประเทศ คือ มันเส้น กิโลกรัมละ 6.90-7.30 บาท และแป้งมัน กิโลกรัมละ 13.10 บาท (ที่มา : ประชาชาติธุรกิจ : 2563)

จากรายงานผลการสำรวจภาวะการผลิตและการค้ามันสำปะหลังของประเทศไทย การผลิตปี 2563/64 สำรวจพื้นที่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง ซึ่งเป็นแหล่งเพาะปลูกมันสำปะหลังของประเทศไทย จำนวน 51 จังหวัด โดยผลการสำรวจพบปัญหาภัยแล้ง เนื่องจากฝนทิ้งช่วงส่งผลให้ผลผลิตไม่สมบูรณ์ ผลผลิตต่อไร่ต่ำ เกษตรกรขาดสภาพคล่อง ทำให้เก็บเกี่ยวหัวมันไม่ครบอายุ ส่งผลให้เชื้อแป้งในหัวมันสำปะหลังต่ำ หรือเกษตรกรใช้พันธุ์ที่ไม่ได้รับรองจากหน่วยงานราชการและใช้พันธุ์ที่อ่อนแอไม่ทนทานต่อโรคและเกษตรกรที่ทำมันเส้นไม่ได้มาตรฐานส่งออก ตามที่มาตรฐานส่งออกกำหนด โดยมีสิ่งเจือปน เช่น ทรายดิน เหง้าผสม ในอัตราสูง หรือ

ปัญหาเรื่องสิ่งแวดล้อมที่เกิดปัญหาฟุ้งกระจายของฝุ่นผงจำนวนมากในขณะที่ขนถ่ายสินค้า ทำให้การส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของไทยประสบกับปัญหาด้านคุณภาพของสินค้า และส่งผลกระทบต่อถึงเสถียรภาพด้านราคาของผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของไทย

โดยข้อมูลของเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังในจังหวัดอำนาจเจริญ พบว่าในปี 2561 จังหวัดอำนาจเจริญมีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังรวม 102,113 ไร่ ผลผลิตโดยเฉลี่ย 3.121 กิโลกรัมต่อไร่ ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่ยังไม่ได้ให้ความสนใจในการพัฒนาคุณภาพมันเส้นสะอาด ทำให้เกิดปัญหามันเส้นคือคุณภาพไม่ได้เกณฑ์ตามความต้องการของท้องตลาด ส่งผลให้ราคามันเส้นตกต่ำ ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับยุคเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge – based Economy – KBE) คืองานต่างๆจำเป็นต้องใช้ความรู้มาสร้างมูลค่าแก่ผลผลิตให้มีมูลค่ามากยิ่งขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันเส้นสะอาด ของเกษตรกร ในจังหวัดอำนาจเจริญ

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาด้านประชากรศาสตร์ที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันเส้นสะอาดของเกษตรกรในจังหวัดอำนาจเจริญ
2. เพื่อศึกษาด้านปัจจัยภายใน (7s) ที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันเส้นสะอาดของเกษตรกรในจังหวัดอำนาจเจริญ
3. เพื่อศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันเส้นสะอาดของเกษตรกรในจังหวัดอำนาจเจริญ

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เกษตรกร ที่ปลูกมันสำปะหลัง ในจังหวัดอำนาจเจริญ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 คน (Taro Yamame)

ขอบเขตพื้นที่: จังหวัดอำนาจเจริญ

ขอบเขตเนื้อหา : ตัวแปรต้น

1. ด้านประชากรศาสตร์
2. ด้านปัจจัยภายใน 7S

ตัวแปรตาม

การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันเส้นสะอาด ของเกษตรกร ในจังหวัดอำนาจเจริญ

ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ใช้เวลาในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในเดือนธันวาคม 2563

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะประชากรศาสตร์

ภาวิณี กาญจนานา (2559) ได้อธิบายว่า ประชากรศาสตร์ (Demographics) เป็นอีกปัจจัยที่องค์กรธุรกิจนำมาใช้ในการอธิบายคุณลักษณะของประชากรทางด้านขนาด การกระจาย และโครงสร้างของประชากร ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรสำคัญ คือ ขนาดและการกระจายของประชากร เพศ อาชีพ การศึกษา อายุ และรายได้ โดยที่องค์กรธุรกิจนิยมใช้ประชากรศาสตร์ในการแบ่งส่วนการตลาด เนื่องจากคุณลักษณะทางด้านประชากรศาสตร์ของผู้บริโภคมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภคทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยผ่านค่านิยมส่วนบุคคล และรูปแบบการตัดสินใจของบุคคล ซึ่งตัวแปรทางประชากรศาสตร์และพฤติกรรมผู้บริโภค

แนวความคิดของด้านประชากรศาสตร์นั้น สามารถจำแนกประชากรออกเป็นกลุ่มๆ ได้จากลักษณะและพฤติกรรม เช่น กลุ่มคนที่มีลักษณะและบุคลิกใกล้เคียงกันมักจะอยู่ในกลุ่มเดียวกัน รวมถึงบุคคลที่อยู่ในชนชั้นทางสังคมเดียวกันก็จะตอบสนองถึงข่าวสารความต้องการไปในทิศทางเดียวกัน มากไปกว่านั้นปัจจัยการเปลี่ยนแปลงของประชากร อาจมาจากปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมอีกด้วย

แนวคิดของแมคคินซี (McKinsey 7S)

ปีเตอร์สและวอเตอร์แมน (Peters and Waterman, 1980: 1-12) กล่าวว่าความเป็นมาต้นปี ค.ศ. 1977 บริษัท แมคคินซี (McKinsey 7S's) ซึ่งเป็นที่ซึ่งเป็นที่ปรึกษาธุรกิจของประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีความสนใจเกี่ยวกับปัญหาว่าทำอะไร จึงจะทำให้การบริหารงานสัมฤทธิ์ผลและมีความประสงค์ที่จะค้นหาว่ากิจการธุรกิจต่าง ๆ ควรมีกลยุทธ์อย่างไรและควรจัดโครงสร้างองค์กรแบบไหนเช่นแบบรวมอำนาจกระจายอำนาจหรือแบบผสมจึงจะทำให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ ดังนั้น บริษัท แมคคินซี ได้ตั้งกลุ่มทำงานภายในบริษัทขึ้นมา 2 กลุ่ม เพื่อที่จะศึกษาลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัวแปรคือ กลยุทธ์ กับ รูปแบบของโครงสร้างองค์กรต่อการดำเนินงานที่ประสบความสำเร็จของกิจการธุรกิจ โดยมอบหมายให้กลุ่มทำงานกลุ่มที่หนึ่งศึกษาเรื่องกลยุทธ์ ส่วนอีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งมีปีเตอร์สกับวอเตอร์แมนเป็นหัวหน้ากลุ่ม โดยทั้งสองได้รับ

มอบหมายให้ศึกษาเรื่องการจัดโครงสร้างองค์กร กลุ่มทำงานที่ถูกจัดตั้งขึ้นได้เริ่มต้นศึกษางานที่ได้รับมอบหมายด้วยการไปพบปะพูดคุยกับผู้บริหารที่มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักกันดี ว่ามีประสบการณ์ในการทำงานสูงของกิจการธุรกิจต่างทั่วโลกจากนั้นจึงได้ไปปรึกษากับนักทฤษฎีและนักวิชาการของสถาบันศึกษาชั้นสูงอีกประมาณ 12 แห่งทั้งของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศต่างๆในยุโรป

ผลการศึกษาเบื้องต้นพบว่าทั้งผู้บริหารของกิจการต่างๆตลอดจนนักทฤษฎีกับนักวิชาการต่างก็มีความเห็นว่ารูปแบบโครงสร้างองค์กรต่างๆที่มีอยู่ใช้แก้ไขปัญหาไม่ได้ คือโครงสร้างองค์กรแบบกระจายอำนาจซึ่งได้นำมาใช้ในวงการธุรกิจในช่วงทศวรรษ 1950 และ 1960 ไม่สามารถช่วยแก้ปัญหาได้และโครงสร้างองค์กรแบบผสมซึ่งเป็นทางเลือกหนึ่งได้นำมาใช้ในวงการธุรกิจในทศวรรษที่ 1970 ก็เช่นเดียวกันคือ ไม่เพียงแต่ไม่สามารถช่วยแก้ไขปัญหา แต่ยังได้ทำให้ปัญหาต่างๆ ยุ่งยากสลับซับซ้อนยิ่งขึ้น กลุ่มทำงานได้สรุปผลจากการศึกษาว่าแนวคิดการแก้ไขปัญหาแบบดั้งเดิมของกิจการธุรกิจต่างๆที่มักจะเน้นให้ความสนใจเฉพาะเรื่องกลยุทธ์กับรูปแบบของโครงสร้างองค์กร จะไม่ใช่แนวทางที่ถูกต้อง การที่จะมุ่งศึกษาโครงสร้างองค์กรแบบใหม่ ๆ ก็คงจะไม่เกิดประโยชน์อะไรมากนักเพราะรูปแบบโครงสร้างองค์กรเป็นเพียงองค์ประกอบเล็กๆ องค์ประกอบหนึ่งที่จะมีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจต่างๆเท่านั้น

จากสาเหตุดังกล่าวข้างต้น บริษัท แมคคินซี จึงได้เปลี่ยนแปลงแนวการค้นคว้าจากเดิมที่มุ่งศึกษาเรื่องกลยุทธ์กับรูปแบบของโครงสร้างด้วยการขยายขอบเขตการศึกษาค้นคว้าให้กว้างขวางยิ่งขึ้นและได้ใช้เวลา 2 ปีเพื่อการนี้ผลการค้นคว้าวิจัยที่ได้บ่งชี้ให้เห็นว่าความสำเร็จในการดำเนินงานของกิจการธุรกิจต่างๆหรือการบริหารงานที่สัมฤทธิ์ผลนั้น จะขึ้นอยู่กับตัวแปรซึ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน อย่างน้อยที่สุด 7 ตัว ได้แก่ Structure (โครงสร้างองค์กร) Strategy (กลยุทธ์องค์กร) Systems (ระบบ) Style (รูปแบบ) Staffs (บุคคล) Skills (ทักษะ) และ Shared Values (ค่านิยมร่วม)

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

ประสิทธิภาพ (efficiency) กับ ประสิทธิภาพ (effectiveness) มักจะแยกไม่ออกในด้านการปฏิบัติงาน เพราะในการปฏิบัติงานจะไม่มีประสิทธิภาพเกิดขึ้น ถ้าหากว่าการปฏิบัติงานนั้นไม่มีประสิทธิผล ซึ่งหมายความว่าการทำงานในครั้งนั้นจะไม่บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ แต่ในขณะเดียวกัน การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพก็ไม่จำเป็นว่าการปฏิบัติงานนั้นจะต้องมีประสิทธิภาพเสมอไป เพราะมีผู้ให้คำนิยามและให้ความหมายโดยตรงของประสิทธิภาพไว้หลายท่านด้วยกัน ดังนี้

Ryan & Smith (1954, p. 276) ได้กล่าวถึงประสิทธิภาพของบุคคล (Human efficiency) ไว้

ว่าเป็นความสัมพันธ์ในแง่บวกกับสิ่งที่ทุ่มเทให้กับงานซึ่งประสิทธิภาพในการทำงานนั้นมองจากแง่มุมของการทำงานแต่ละบุคคล โดยพิจารณาเปรียบเทียบสิ่งที่ให้กับงาน เช่น กำลังงานกับผลลัพธ์ที่ได้จากงานนั้น

จอห์น ดี.มิลเล็ท (John D.Millet,1954) ได้กล่าวว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ผลการปฏิบัติงานที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ และได้รับผลกำไรจากการปฏิบัติงาน ซึ่งความพึงพอใจ หมายถึง ความพึงพอใจในการบริการให้กับประชาชน โดยพิจารณาจาก เช่น การให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน การให้บริการอย่างรวดเร็วทันเวลา การให้บริการอย่างเพียงพอ การให้บริการอย่างต่อเนื่อง และการให้บริการอย่างก้าวหน้า เป็นต้น

วิธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง
2. วิเคราะห์วัตถุประสงค์ของการศึกษา
3. นิยามตัวแปร กรอบแนวคิด เพื่อสร้างแบบสอบถาม
4. สร้างแบบสอบถามที่ครอบคลุมตัวแปร
5. นำเสนอแบบสอบถามปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา
6. ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความเชื่อมั่น ความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม
7. ดำเนินการจัดเก็บข้อมูล
8. วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลของการศึกษาวิจัย
9. จัดทำรายงานการวิจัยและนำเสนอผลการศึกษาวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณในรูปแบบของการใช้แบบสอบถามโดยผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นจากการอ้างอิงตามกรอบแนวคิดในการวิจัยศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันเส้นสะอาดของเกษตรกร ในจังหวัดอำนาจเจริญ ให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ทำการตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อฤดูกาลเก็บเกี่ยว ลักษณะการถือครองพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง และลักษณะการลงทุน เป็นการตอบแบบสอบถามแบบปลายปิดโดยให้เลือกตอบคำตอบได้หนึ่งคำตอบในจำนวนตัวเลือกหลายตัวเลือก

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามข้อมูลด้านปัจจัยภายใน 7S จากแนวคิดและทฤษฎีของแมคคินซี (McKinsey 7S) ประกอบด้วย 7 ปัจจัย คือ Structure (โครงสร้างองค์กร) Strategy (กลยุทธ์องค์กร) Systems (ระบบ) Style (รูปแบบ) Staffs (บุคคล) Skills (ทักษะ) และ Shared Values (ค่านิยมร่วม) โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกระดับความสำคัญของปัจจัยต่างๆ เป็นแบบมาตรวัดระดับชั้น (Rating Scale)

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามข้อมูลด้านการเพิ่มประสิทธิภาพ มี 3 ด้าน คือ ด้านบุคลากรที่ปฏิบัติงาน ด้านอุปกรณ์และสถานที่ และด้านคุณภาพของงาน โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกระดับความสำคัญของปัจจัยต่างๆ เป็นแบบมาตรวัดระดับชั้น (Rating Scale)

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามข้อเสนอแนะสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีความเห็นต่าง นอกเหนือจากข้อมูลของแบบสอบถาม หรือผู้ตอบแบบสอบถามที่ต้องการเสนอข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิจัยเรื่องนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทำการวิจัยในช่วงเดือนธันวาคม พ.ศ.2563 ในเขตพื้นที่จังหวัดอำนาจเจริญ ได้แก่ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ อำเภอชานุมาน อำเภอปทุมราชวงศา อำเภอพนนา อำเภอเสนางนิคม อำเภอหัวตะพาน อำเภอลืออำนาจ โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบกำหนดโควตา (Quota Sampling) โดยกำหนดให้อำเภอละ 60 ตัวอย่าง แบ่งการเก็บข้อมูลเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนออนไลน์ และ ส่วนที่ลงพื้นที่เก็บแบบสอบถามกับเกษตรกรในจังหวัดอำนาจเจริญ จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดเป็น 400 กลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 ตรวจสอบข้อมูล ผู้วิจัยต้องทำการตรวจสอบข้อมูลของแบบสอบถามความสมบูรณ์ ในการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างและทำการแยกแบบสอบถามที่คำตอบที่ไม่สมบูรณ์ออก

3.5.2 นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบข้อมูลเรียบร้อยแล้ว มาลงโปรแกรมเพื่อประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรม SPSS

3.5.3 สถิติที่ใช้ในการศึกษาวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตรวจสอบความครบถ้วนของการตอบแบบสอบถาม และใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ลักษณะการถือครองที่ดิน และลักษณะการลงทุน ข้อมูลด้านปัจจัยภายใน 7S จากแนวคิดและทฤษฎีของแมคคินซี (McKinsey 7S) ประกอบด้วย 7 ปัจจัย คือ

Structure (โครงสร้างองค์กร) Strategy (กลยุทธ์องค์กร) Systems (ระบบ) Style (รูปแบบ) Staffs (บุคคล) Skills (ทักษะ) และ Shared Values (ค่านิยมร่วม) และข้อมูลด้านการเพิ่มประสิทธิภาพ มี 3 ด้าน คือ ด้านบุคลากรที่ปฏิบัติงาน ด้านอุปกรณ์และสถานที่ และด้านคุณภาพของงาน โดยวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และสรุปเป็นค่าร้อยละ (Percentage) และวิเคราะห์ด้วยการหาค่าสถิติเบื้องต้น (Descriptive) และสรุปเป็นค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviations: S.D) เพื่อวิเคราะห์และอธิบายลักษณะของประชากรศาสตร์ ปัจจัยภายใน 7S และการเพิ่มประสิทธิภาพ ของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เป็นการวิเคราะห์ การทดสอบสมมติฐานการวิจัย ระหว่าง ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ กับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันเส้นสะอาด ของเกษตรกร ในจังหวัดอำนาจเจริญ และระหว่างปัจจัยภายใน 7S กับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันเส้นสะอาดมันเส้นสะอาด ของเกษตรกร ในจังหวัดอำนาจเจริญ โดยการใช้การหาค่า Independent Samples (t-test) สำหรับตัวแปร 2 กลุ่ม และใช้ One Way ANOVA (F- test) สำหรับตัวแปร ที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม การคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation) เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ

การอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษา “ปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันเส้นสะอาดของเกษตรกร ในจังหวัดอำนาจเจริญ” สามารถอธิบายได้ว่า

ผลการศึกษาด้านประชากรศาสตร์ ที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันเส้นสะอาดของเกษตรกร ในจังหวัดอำนาจเจริญ

1. เกษตรกรที่มีอายุแตกต่างกัน มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันเส้นสะอาดของเกษตรกร ในจังหวัดอำนาจเจริญ แตกต่างกัน โดยเกษตรกรที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีความคิดและการปฏิบัติในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันเส้นสะอาดของเกษตรกร ในจังหวัดอำนาจเจริญที่แตกต่าง จากเกษตรกรที่มีอายุ 51ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เนื่องจากความคิดและแนวปฏิบัติของคนแต่ละรุ่น ก็มีหลักในการปฏิบัติที่แตกต่างกันไป รวมไปถึง ความแข็งแรงของร่างกาย ในการลงมือทำงานของในแต่ละช่วงอายุ ซึ่งวัยกลางคนที่อยู่ในช่วงอายุ 41-50ปี จะยังมีแรงและความคิดสร้างสรรค์และแนวทางใหม่ๆมาใช้ปรับปรุงวิธีการดำเนินงานอยู่เสมอ ส่วนช่วงอายุ 51ปีขึ้นไป อาจจะปฏิบัติงานตามประสบการณ์ที่มี ด้วยความเคยชิน หรือด้วยประสบการณ์ที่สั่งสมมา ตามที่ได้ผ่านมาหลายช่วงอายุแล้ว ซึ่งอาจจะทำให้ไม่ได้มีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆมาปรับปรุงใช้ให้เกิดประโยชน์

ผลจากการศึกษาข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันเส้นสะอาดของเกษตรกร ในจังหวัดอำนาจเจริญ ได้แก่ อายุ โดยความแตกต่างระหว่างอายุเป็นอีกปัจจัยที่ทำให้บุคคลเกิดความแตกต่างกัน ในเรื่องของความคิดและพฤติกรรม ของมนุษย์ โดยที่บุคคลที่อายุน้อยมักจะมีความคิดเสรีนิยมสมัยใหม่ ยึดถืออุดมการณ์และมองโลกในแง่ดีมากกว่าคนที่อายุมาก ในขณะที่คนอายุมากมักจะมีความคิดที่อนุรักษ์นิยม ยึดถือการปฏิบัติระมัดระวัง มองโลกต่างจากคนที่อายุน้อย เนื่องมาจากบุคคลเหล่านั้นผ่านประสบการณ์ชีวิตที่แตกต่างกัน ลักษณะในการพัฒนาประสิทธิภาพก็มีการเลือกวิธีการหรือมีแนวความคิดที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกันกับภาวณี กาญจนานา (2559) ได้อธิบายว่า ประชากรศาสตร์ (Demographics) เป็นอีกปัจจัยที่องค์กรธุรกิจนำมาใช้ในการอธิบายคุณลักษณะของประชากรทางด้านขนาด การกระจาย และ โครงสร้างของประชากร ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรสำคัญ คือ ขนาดและการกระจายของประชากร เพศ อาชีพ การศึกษา อายุ และรายได้

ผลการศึกษาปัจจัยภายใน 7S ได้แก่ จำแนกตาม โครงสร้างพื้นฐาน Structure กลยุทธ์ขององค์กร Strategy ระบบการปฏิบัติงาน System บุคลากรในการทำงาน Staff ทักษะ Skill รูปแบบการจัดการ Style และค่านิยมร่วม Share Value

1. **โครงสร้างพื้นฐาน Structure** ผลจากการศึกษาพบว่า ปัจจัยภายในด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันเส้นสะอาดของเกษตรกร ในจังหวัดอำนาจเจริญ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เนื่องจากการแบ่งโครงสร้างงานตามหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้ง มีการแบ่งเป็นฝ่าย ส่วน แผนก หรือหมายถึง โครงสร้างที่ได้ตั้งขึ้นตามกระบวนการ หรือหน้าที่ของงาน โดยมี การรับคนงานให้เข้ามาทำงานร่วมกันในฝ่ายต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ การจัดองค์การที่ดีจะมีส่วนช่วยให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน ลด ความซ้ำซ้อน ถูกต้องและ รวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกันกับ มินซ์เบิร์ก Hery Mintzberg (1939) ที่ว่าการเลือกออกแบบขององค์กรเป็นอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับว่าภารกิจขององค์กรว่า ต้องการอาศัยคนกลุ่มใดเป็นหลัก และถึงแม้จะเป็นเพียงองค์กรขนาดเล็กก็ควรมีการวางเป้าหมาย หรือแบ่งโครงสร้างงานตามหน้าที่ที่ดี และการที่ได้การสนับสนุนจากองค์กรภายนอก ก็เป็นผลดีต่อโครงสร้างขององค์กรด้วยเช่นกัน

2. **กลยุทธ์ขององค์กร Strategy** ผลจากการศึกษาพบว่า ปัจจัยภายในกลยุทธ์ขององค์กร มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันเส้นสะอาดของเกษตรกร ในจังหวัดอำนาจเจริญ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เนื่องจากการส่งเสริมความมั่นคงในอาชีพของเกษตรกร และองค์กรเกษตรกร คือ การพัฒนาเกษตรกร และองค์กรเกษตรกร ให้มีความเข้มแข็ง และพึ่งพาตนเองได้ โดยมีแผนกลยุทธ์ที่ชัดเจน ปฏิบัติตามได้จริง ซึ่งสอดคล้องกันกับ นายสมชาย ชาญณรงค์กุล (2560) ได้เขียนแผนกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมการเกษตรไว้ว่าการส่งเสริมประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และ

ยกระดับสู่มาตรฐานสากลด้วยงานวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรม คือ การพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน โดยส่งเสริมการรวมกลุ่มและการบริหารจัดการสินค้าเกษตร, พัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรสู่ระบบ Smart Farming และส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน

3. ระบบการปฏิบัติงาน System ผลจากการศึกษาพบว่า ปัจจัยภายในด้านระบบการปฏิบัติงาน มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันเส้นสะอาดของเกษตรกร ในจังหวัดอำนาจเจริญ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เนื่องจากกระบวนการและลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เป็นระบบต่อเนื่องสอดคล้องประสานกันทุกระดับ ตั้งแต่การนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ ควบคุมคุณภาพในทุกกระบวนการ ติดตามผล และการจัดทำบัญชี โดยเป็นการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ขององค์กร เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ตามที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกันกับ Hicks (1972, p. 461) Semprevivo (1976, p. 1) Kindred (1980, p. 6) กล่าวว่า ระบบ คือ การ รวมตัวของสิ่งหลายสิ่ง เพื่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยแต่ละสิ่งนั้นมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน หรือขึ้นต่อกันและกัน หรือมีผลกระทบต่อกันและกัน เพื่อให้เกิดผลอย่างใดอย่างหนึ่ง

4. บุคลากรในการทำงาน Staff ผลจากการศึกษาพบว่า ปัจจัยภายในด้านบุคลากรในการทำงาน มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันเส้นสะอาดของเกษตรกร ในจังหวัดอำนาจเจริญ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เนื่องจากบุคลากรในองค์กรมีความสำคัญ โดยเป็นตัวขับเคลื่อนให้องค์กร ประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมาย โดยองค์กรที่มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ มีการพัฒนา จะทำให้องค์กรนั้นมีประสิทธิภาพ

5. ทักษะ Skill ผลจากการศึกษาพบว่า ปัจจัยภายในด้านทักษะ มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันเส้นสะอาดของเกษตรกร ในจังหวัดอำนาจเจริญ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เนื่องจากในการทำงานถ้าบุคลากรในองค์กร หรือสมาชิกเกษตรกรมีทักษะความสามารถในการทำงาน หรือมีความรู้เกี่ยวกับงานที่ทำ จะทำให้สามารถทำงานให้ได้ผลงานออกมามีประสิทธิภาพ ยิ่งหากสามารถแก้ปัญหาได้เองด้วยแล้ว จะยิ่งเป็นผลดีต่อองค์กร ดังนั้นบุคลากรในองค์กร หรือสมาชิกเกษตรกรควรหาความรู้เพิ่มเติมและฝึกฝนทักษะอยู่เสมอ

6. รูปแบบการจัดการ Style ผลจากการศึกษาพบว่า ปัจจัยภายในด้านรูปแบบการจัดการ มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันเส้นสะอาดของเกษตรกร ในจังหวัดอำนาจเจริญ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีการวางแผนกำหนดรูปแบบการผลิต นำเทคโนโลยีเครื่องจักรมาช่วยเสริมในการทำงาน และได้มองหาตลาดไว้รองรับสินค้า ซึ่งสอดคล้องกันกับ ยิ่งศักดิ์ ไกรพิณี และคณะ (2560) กล่าวถึงการจัดการตามแนวคิดเกษตรกรมืออาชีพ (Smart Farmer) เป็นการจัดการการเกษตรแบบ ครบวงจรการผลิตภาคเกษตร โดยการวางแผนการผลิตด้วยข้อมูลประกอบการตัดสินใจ การจัดการการผลิต การตลาด และการนำองค์ความรู้สมัยใหม่และ

ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการเกษตร โดยคำนึงถึงคุณภาพและความปลอดภัยของผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม

7. คำนิยมร่วม Share Value ผลจากการศึกษาพบว่า ปัจจัยภายในด้านค่านิยมร่วม มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันเส้นสะอาดของเกษตรกร ในจังหวัดอำนาจเจริญ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เนื่องจาก สิ่งที่คนทั้งองค์กรยึดถือร่วมกัน มุ่งมั่นในสิ่งเดียวกัน ทำโดยไม่มีการบังคับ นับเป็นอีกเครื่องมือที่สามารถ ช่วยในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในองค์กร สำหรับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขององค์กร และยังมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันเสมอ ในการทำให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร สอดคล้องกันกับ Porter และ Kramer (2011) คุณค่าร่วม (Shared Value) หมายถึง นโยบายแนวทางและกิจกรรมที่องค์กรธุรกิจจัดทำขึ้นเพื่อนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันขององค์กรและในขณะเดียวกันก็สร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน โดยรอบที่ธุรกิจดำเนินงานอยู่

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันเส้นสะอาดของเกษตรกร ในจังหวัดอำนาจเจริญ เนื่องจากงานวิจัยในครั้งนี้ได้ข้อมูลมาจากกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง ในจังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน 400คน จากข้อมูลที่ได้มาทำให้ทราบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีใครทำมันเส้นสะอาด ส่วนใหญ่จะขายมันหัวให้แก่โรงงานทำแป้งมัน หรือขายมันหัวให้แก่ลานมันในพื้นที่ ทั้งที่ทำมันเส้นสะอาดได้ราคาดีกว่าขายมันหัว ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะหาข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันเส้นสะอาดของเกษตรกร ในจังหวัดอำนาจเจริญ โดยเริ่มจากเกษตรกรที่ปลูกมันสำปะหลัง ที่สนใจทำมันเส้นสะอาด จากข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์ควรส่งเสริมเกษตรกรให้มีความรู้ความเข้าใจ ถึงวิธีการ ข้อดี ข้อเสีย รวมไปถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับซึ่งเป็นแรงจูงใจที่ดีในการชักชวนเกษตรกรให้หันมาทำมันเส้นสะอาด หรือจัดตั้งกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชน เพื่อชุมชนเข้มแข็ง เพื่อให้เกษตรกรที่สนใจทำมันเส้นสะอาด ได้รวมตัวกัน ยิ่งถ้าได้ของในปริมาณมาก ก็ยังเพิ่มอำนาจต่อรองราคากับปลายทางได้ และหากสามารถจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนขึ้นมาได้ ก็สามารถเขียนโครงการเพื่อหางบประมาณสนับสนุนเกษตรกรจากหน่วยงานภาครัฐจัดหาตั้งแต่วิทยากรมาให้ความรู้ จัดหาพันธุ์ปลูก รวมไปถึงเครื่องจักรเครื่องสับมันที่นำมาใช้ในกลุ่มได้อีกด้วย ดังนั้นควรแนะนำให้เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง หรือเกษตรกรผู้สนใจ หันมาช่วยกันปรับปรุงพัฒนามันเส้นสะอาด เพื่อให้ได้มาตรฐานเป็นการเพิ่มราคาให้สินค้า และสร้างอาชีพให้แก่เกษตรกร

บรรณานุกรม

การสำรวจภาวะการผลิตและการค้ามันสำปะหลัง ปี.2563/64 ,สืบค้นเมื่อ 26 พ.ย. 2563 : 21.00 น.

(ออนไลน์) <http://www.nettathai.org/index.php/2012-01-18-08-26-35.html>

กรมส่งเสริมการเกษตร.เกษตรและสหกรณ์, กระทรวง, 2518. การจดทะเบียนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร. กรุงเทพมหานคร : กองเกษตรสัมพันธ์ กรมส่งเสริมการเกษตร.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2553, หน้า 2). การคิดเชิงวิเคราะห์(Analytical Thinking). พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : ชักเชสมิเดีย.

ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ สภาเกษตรกรจังหวัดอำนาจเจริญ ข้อมูลปรับปรุง ณ วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2561 ,สืบค้นเมื่อ 27 พ.ย. 2563 : 13:28น.

(ออนไลน์) <http://www.nfc-amnat.com/index.php/Farmers>

จิตภินันท์ เจริญรุ่งเรือง วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ณัฐไพฑู สุธงษิเสริม: 2563 ,สืบค้นเมื่อ 5 ธ.ค. 2563 : 20:16น.

(ออนไลน์) <https://sites.google.com/site/natpatai24456/hnwy-thi3-kar-Ingthun>

ดร. ชัชวาลิต สรวารี - วันอังคารที่ 6 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550. , สืบค้นเมื่อ 6 ธ.ค. 2563: 14:48น.

(ออนไลน์) <https://www.gotoknow.org/posts/275538>

ดร.อภิชาติ ใจอารีย์ (2560) งานเกษตร สร้างทักษะชีวิตและอาชีพ , สืบค้นเมื่อ 6 ธ.ค. 2563

(ออนไลน์)http://academic.obec.go.th/textbook/web/images/book/1520223579_example.pdf

ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์. (2549) องค์การแห่งความรู้ : จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : รัตนไตร

นพ.วิจารณ์ พานิช ,สืบค้นเมื่อ 27 พ.ย. 2563 : 22:29น.

(ออนไลน์) <https://www.eg.mahidol.ac.th/qa/km/filekm01.pdf>

นายสมชาย ชาญณรงค์กุล (2560) แผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเกษตร ระยะ 20 ปี(พ.ศ. 2560 – 2579) และแผนปฏิบัติงาน ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2560 - 2564) - 21 ตุลาคม 2560 . , สืบค้นเมื่อ 6 ธ.ค. 2563: 22:19น.

(ออนไลน์) https://ssnet.doae.go.th/wp-content/uploads/2017/10/PPT_แผนยุทธศาสตร์๑20ปี_1.pdf

บรรณานุกรม (ต่อ)

น้ำ คำมูลตรี เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ จินดา ขลิบทอง และ สมเกียรติ กสิกรานันท์วิทยานิพนธ์
ปริญญาเอก, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. สำนักบรรณสารสนเทศ

ประพันธ์ ผาสุกขีต. (2548) การจัดการความรู้ Knowledge Management. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
ใหม่

แผนยุทธศาสตร์สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) และ แผนปฏิบัติ
ราชการ ๔ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔) (2559)

ยิ่งศักดิ์ ไกรพิณี และคณะ (2560), การจัดการการเกษตรสมัยใหม่ของประเทศไทย, วารสารวิจัยและ
พัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ปีที่ 12 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2560)

ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). , สืบค้นเมื่อ 5 พ.ย. 2563: 11:45น. // พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน.

(ออนไลน์) <http://www.royin.go.th>

ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2538). ทฤษฎีด้านประชากรศาสตร์. กรุงเทพฯ: พัฒนาการศึกษ.

สมาน อัสวภูมิ. 2550. การใช้การวิจัยพัฒนารูปแบบในวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก. อุบลราชธานี
: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

สมาคมการค้ามันสำปะหลังไทย, ส่งออกมันสำปะหลังรับสัมผัสกลิ่นจีนขาดของสต็อกข้าวโพดหด-
ราคาแพง ,สืบค้นเมื่อ 26 พ.ย. 2563 : 12:30น.

(ออนไลน์) <http://titta-tapioca.org/631019-01/>

สมาคมโรงงานผู้ผลิตมันสำปะหลัง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ , ส่งออกมันสำปะหลังรับสัมผัสกลิ่น
ขาดของสต็อกข้าวโพดหด-ราคาแพง ,สืบค้นเมื่อ 26 พ.ย. 2563 : 12:00น.

(ออนไลน์) [http://www.nettathai.org/แสดงข่าวเด่น/1823-ส่งออกมันสำปะหลังรับสัมผัสกลิ่น-จีนขาด
ของสต็อกข้าวโพดหด-ราคาแพง.html](http://www.nettathai.org/แสดงข่าวเด่น/1823-ส่งออกมันสำปะหลังรับสัมผัสกลิ่น-จีนขาดของสต็อกข้าวโพดหด-ราคาแพง.html)

สำนักงานสถิติแห่งชาติ 2555 ,สืบค้นเมื่อ 5 ธ.ค. 2563 : 20:16น.

(ออนไลน์)<http://statstd.nso.go.th/definition/projectdetail.aspx?periodId=81&defprodefId=981>

เสาวนารถ เล็กเลอสินธุ์ ทุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ปีการศึกษา 2560

เอกกมล เอี่ยมสร. (2554). .กรอบแนวคิด 7's Mckinsey.

บรรณานุกรม (ต่อ)

อ.ดร. ณัฐิตากานต์ ปิ่นทูกาศ Dr. Nathitakarn Pinthukas (2563). ระบบการเกษตร (Agricultural System) ,สืบค้นเมื่อ 6 ธ.ค. 2563 : 23:24น.

http://ageconextens.agri.cmu.ac.th/Course_online/Course/400110/Lecture%203_farming%20systems.pptx

Frederic Winslow Taylor (1878), สืบค้นเมื่อ 4 ม.ค. 2564

(ออนไลน์) <https://th.hrnote.asia/orgdevelopment/190419-management-concept/>

Hicks, Herbert G. (1972). The Management of Organization: A Systems and Human. Resources Approach. New York

Hery Mintzberg (1939), สืบค้นเมื่อ 8 ม.ค. 2564

(ออนไลน์) <https://th.hrnote.asia/orgdevelopment/190730-whatisorgdesign/>

Kotler, P., Keller, K.L., Brady, M., Goodman, M., & Hansen, T. (2016). Marketing Management (3rd edition). Harlow, English: Pearson Prentice Hall.

Lyndall Urwick & Luther Gulick, สืบค้นเมื่อ 4 ม.ค. 2564

(ออนไลน์) <http://applerakchon.blogspot.com/2012/10/16-lyndall-urwick.html>

Porter, M. E. (2011, November 13). The role of business in society: Creating shared value.

Porter, M. E., & Kramer, M.R. (2011). Creating shared value. HarvardBusinessReview, 89(1/2), 62-77

Robert L Katz, Skill of an effective Administration, Harvard Business Review 33, 1 (January February 2007): 33-42.

Retrieved May 16, 2013, from http://www.isc.hbs.edu/pdf/2011-1113_Babson_CSV.pdf

Robbins, Bergman, Stagg, and Coulter. (2006, p. 54). Organization Behavior. 11th ed. New Jersey: Pearson Prentice Hall.

Rogers, E. M. (1995). Diffusion of innovations (3 rd ed.). New York: Free.

Schiffman, L., & Wisenblit, J. (2015). Consumer Behavior. Boston: Pearson Education Limited

Scott, M. L., (1967). Personal communication. Department of Poultry Science, Cornell University.